

محرومیت از آموزش؛

جوانان رضاکار در کابل مکتب رایگان تاسیس کردند

گروهی از جوانان رضاکار در شهر کابل، برای بیش از ۳۰۰ کودک بازمانده از آموزش، مکتب حضوری رایگان تاسیس کرده‌اند. هرچند این مکتب در فضای باز و بدون امکانات ایجاد شده، اما مسوولان این نهاد آموزشی می‌گویند که آنان در نقاطی که هیچ مکتبی وجود ندارد، کودکان دختر و پسر را جذب می‌کنند و برای دو سال آموزش می‌دهند. به گفته این جوانان رضاکار، قرار است مکاتب رایگان در شماری از ولایت‌های دیگر کشور نیز ایجاد شود.

مقاومت‌هایی که طالبان را به زانو در خواهد آورد

پایان نشست امنیتی مونیخ؛ طالبان نیت و ظرفیت مبارزه با تروریسم را ندارند

مایکل کال، نماینده رییس کمیته امور خارجه مجلس نماینده‌گان ایالات متحده آمریکا، در این نشست گفت: «ما نمی‌توانیم با طالبان به خاطر نگرانی‌های امنیتی مستقیم کار کنیم، اما چین حالا آن‌جا است و مسوولیت‌هایی دارد. مثلاً آقای حقانی، وزیر داخله طالبان، یک تروریست به‌شدت تحت تعقیب است و با القاعده ارتباطات نزدیک دارد.»

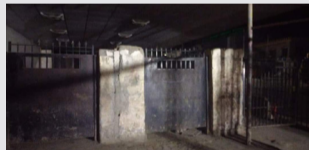

افراسیاب ختک: متاسفم که زرداری طالبان را به‌عنوان «واقعیت» توجیه می‌کند

۸ صبح، کابل: رهبر حزب عوامی پاکستان به گفته‌های اخیر وزیر خارجه این کشور در مورد واقعیت خواندن گروه طالبان، واکنش نشان داده و ابراز تأسف کرده است. افراسیاب ختک، رهبر حزب عوامی پاکستان، روز یکشنبه، ۳۰ دلو، با نشر توییتی این موضوع را نگاشته است. او به‌گونه پرسش‌آمیز گفته است که آیا با این خط استدلال، تحریک طالبان پاکستانی نیز در پاکستان یک واقعیت است؟ این در حالی است که بلاول بوتو زرداری، وزیر خارجه پاکستان، در نشست امنیتی مونیخ گفته است تنها تهدیدی که در برابر طالبان وجود دارد، گروه داعش است. او افزوده است که وضعیت جاری در افغانستان نتیجه مستقیم خروج ناتو و آمریکا از این کشور است.

طالبان گذرگاه مرزی تورخم را بستند

رهبران طالبان بسته شده است. نام‌برده اما در مورد این وعده‌ها جزئیات ارایه نکرده است. این مقام محلی طالبان از مردم خواسته است که تا اطلاع بعدی به قصد عبور از این راه به تورخم نروند.

۸ صبح، ننگرهار: مقام‌های محلی طالبان در ولایت ننگرهار می‌گویند که گذرگاه مرزی تورخم به روی ترافیک مسدود شده است. مولوی محمدصدیق خالد، کمیسار طالبان در گذرگاه تورخم، یکشنبه‌شب، ۳۰ دلو، می‌گوید که این دروازه به روی مسافران و ترانزیت بسته شده است و مذاکرات با طرف پاکستانی برای بازگشایی آن ادامه دارد. او می‌افزاید که طرف پاکستانی به وعده‌های خود عمل نکرده و این گذرگاه براساس راهنمایی

گفتنی است که ناامنی‌های اخیر در پاکستان، پناهجویان افغانستان را نیز تحت تاثیر قرار داده و همچنان رفت‌وآمد آن‌ها از طریق گذرگاه تورخم محدود شده است. این نخستین باری نیست که مرز تورخم بسته می‌شود. تورخم یکی از راه‌های مهم برای رفت‌وآمد و انتقال اموال ترانزیت میان افغانستان و پاکستان است. پاکستان از این راه برای تجارت با آسیای میانه نیز استفاده می‌کند.

یک زن جوان در جوزجان خودکشی کرد

۸ صبح، جوزجان: منابع محلی در جوزجان می‌گویند که یک زن جوان در این ولایت با شلیک گلوله تفنگ شکاری به زنده‌گی‌اش پایان داده است.

یک منبع معتبر محلی به روزنامه ۸ صبح می‌گوید که این رویداد صبح روز یکشنبه، ۳۰ دلو، در مربوطات ناحیه سوم شهر شیرخان، مرکز ولایت جوزجان، رخ داده است. به گفته منبع، هنوز علت خودکشی این زن معلوم نیست. در همین حال، منابع در دایکندی می‌گویند که یک دختر جوان شنبه‌شب، ۲۹ دلو، در روستای غوچ‌گرد ولسوالی شهرستان این ولایت خودش را

نمایش ریاکارانه طالبان در پل سوخته

طالبان در حالی دست به نمایش کتاب‌خوانی خیابانی می‌زنند که در حال حاضر ویران‌ترین سیاست فرهنگی را در پیش گرفته‌اند و برنامه‌هایی روی دست دارند که در نهایت امر، نتیجه‌ای جز تباهی فرهنگی و تشدید فقر سواد و دانش در کشور ندارد.

آلمان: طالبان عامل گرسنه‌گی، سرمارده‌گی و نرسیدن خدمات به مردم افغانستان هستند

نمایندگان ویژه ایران و چین در امور افغانستان برای توسعه همکاری دو کشور گفت‌وگو کردند

۸ صبح، کابل: سفیر و نماینده ویژه ایران برای افغانستان می‌گوید که با نماینده ویژه چین در امور افغانستان، در مورد توسعه همکاری‌های بیجینگ - تهران در حوزه افغانستان به هدف ایجاد صلح و ثبات پایدار، گفت‌وگو کرده است. حسن کاظمی قمی، سفیر و نماینده ویژه ایران برای افغانستان، روز یکشنبه، ۳۰ دلو، با نشر توییتی از دیدارش با یوی شیابونگ، نماینده ویژه چین در امور افغانستان، خبر داده است. او افزوده است که دو طرف درباره راهکارهای اجرایی شدن همکاری‌ها نیز گفت‌وگو کرده‌اند. چین و ایران از کشورهایی‌اند که روابط دیپلماتیک خود را با کابل تحت کنترل طالبان حفظ کرده‌اند.

تروریست خوب و تروریست بد؛ پرسی از سیاستمداران پاکستانی

وزیر خارجه پاکستان در کنفرانس امنیتی مونیخ از تهدیدات تروریسم برای این کشور و منطقه سخن راند و از جهان خواست که با حکومت، به تعبیر او موقت افغانستان، در این زمینه گفت‌وگو کند. اشاره زرداری به حملاتی بود که از سوی تحریک طالبان پاکستان در خاک این کشور انجام می‌شود. نگرانی از رشد تروریسم در هر شکل و زیر هر نامی که باشد نگرانی بجایی است؛ به‌ویژه برای مردمان این منطقه که رنج فراوانی از آن برده‌اند. در واقع، بدون همگرایی منطقه‌ای و همکاری صادقانه کشورهای منطقه و جهان، هیچ راهی برای برچیدن بساط تروریسم وجود ندارد و جز این، راهی برای بازگرداندن امنیت و ثباتی که به آسایش و رفاه ملت‌ها بینجامد، امکان‌پذیر نیست.

آنچه موجب می‌شود که کسی سخنان زرداری را جدی نگیرد، تناقض آشکاری است که از گذشته تا امروز در موضع سیاستمداران این کشور در برابر تروریسم وجود داشته و در تازه‌ترین سخنان زرداری نیز به صورت آشکاری مشهود بود. او از یک‌سو تحریک طالبان پاکستان را گروهی تروریستی می‌داند که امنیت و ثبات پاکستان را تهدید می‌کند و این درست است، اما از دیگر سو برای گروه تروریستی طالبان دادخواهی می‌کند که باید جهان به کمک آن بشتابد و این نادرست است. این تناقض آشکار سبب می‌شود که اصل ادعا زیر پرسش و نیت گوینده‌گان آن زیر تردید برود.

پرسی که باید آقای زرداری و همفکران وی پاسخ بدهند این است که آیا می‌توان تروریست‌ها را به خوب و بد تقسیم کرد؟ آیا درست است که برای تروریست‌های همسو با سیاست‌های منطقه‌ای خود دادخواهی و از تروریست‌های مخالف خود انتقاد کرد؟ آیا درست است که مدارس تولیدکننده افکار تروریستی و مراکز ترویج‌کننده آن‌ها را پیوسته تقویت کرد و با احزاب حامی آن‌ها همکاری استراتژیک داشت، اما همزمان بر محصولات این مدارس خرده گرفت و از آن‌ها به مجامع بین‌المللی شکایت برد؟ آیا درست است که ریشه‌های تروریسم را آبیاری، ولی شاخه‌های آن را قطع کرد؟ پرسش اساسی این است: چه فرق مهمی میان طالبان افغانستان و طالبان پاکستان وجود دارد؟ آیا افکار و ایدئولوژی‌های‌شان یکی نیست؟ آیا برنامه‌ای که برای مردمان منطقه چیده‌اند، همانندی ندارد؟ آیا با گروه‌های تروریستی بین‌المللی از نزدیک همکار نیستند؟ گمان نمی‌رود که پاسخ این پرسش‌های ساده و روان را سیاستمداران آن کشور ندانند.

اگر مقابله با تروریسم با صداقت همراه نباشد و استفاده ابزاری از آن به پایان نرسد، بحران‌های این منطقه گسترده‌تر از این خواهد شد و بهای آن را مردمان بی‌گناهی خواهند پرداخت که نه از بازی سیاستمداران آگاه‌اند و نه نقشی در پیدایش این بحران داشته‌اند. بازی با برگه تروریسم ممکن است در کوتاه‌مدت کارگر افتد، اما در بلندمدت به زیان همه طرف‌ها خواهد بود؛ زیرا فاصله این کشورها را از سیر تحولات و انکشافات جهان چند برابر خواهد کرد و این جوامع را به سوی اضطراب بی‌پایان، عقب‌مانده‌گی بی‌حد و محرومیت بی‌اندازه خواهد راند.

اگر در پاکستان نیت صادقانه‌ای برای خشکاندن ریشه‌های تروریسم پدید بیاید، نیروهای فراوانی در منطقه و جهان در این مسیر با آن همراه خواهند شد و مردم افغانستان یکی از شرکای استراتژیک چنین مبارزهای خواهند بود؛ به شرط این که تروریسم به خوب و بد تقسیم نشود و اراده‌ای برای شکل دادن به فرآیندی بدون افراطیت، خشونت و ترور پدیدار شود.

سفارت ایران در کابل: با طالبان در مورد تقویت همکاری‌های دوجانبه گفت‌وگو شد

۸صبح، کابل: سفارت ایران در کابل می‌گوید که در جریان سفر سرپرست وزارت صحت عامه طالبان به تهران، در مورد همکاری‌های دوجانبه در زمینه پزشکی، بهداشتی و دارویی گفت‌وگو شده است.

این سفارت روز یکشنبه، ۳۰ دلو، با نشر توییتی این مطلب را نوشته است.

در توییت آمده است: «در جریان سفر دکتر قلندر عباد، سرپرست وزارت صحت عامه افغانستان که به منظور شرکت در اولین اجلاس مدیران انتقال خون کشورهای گروه پنج به کشورمان صورت پذیرفت، تقویت همکاری‌های دوجانبه در زمینه پزشکی،

بهداشتی و دارویی نیز مورد مذاکره و تاکید مقامات دو کشور قرار گرفت.»

گفتنی است که وزارت صحت عامه طالبان به تاریخ ۲۲ دلو سال روان از سفر قلندر عباد به ایران خبر داده بود.

هدف از این سفر درخواست همکاری‌های صحتی در بخش‌های مختلف از جمله ارتقای ظرفیت انستیتوت درمانی سرطان در افغانستان عنوان شده است.

این در حالی است که پس از سلطه طالبان بر کشور، سکوت صحت در معرض فروپاشی قرار گرفته است.

اوچا: ۵۶ درصد خانواده‌ها در افغانستان در خانه‌های نیمه‌آسیب‌پذیر زنده‌گی می‌کنند

آسیب‌دیده زنده‌گی می‌کنند. اوچا چاشت روز یکشنبه، ۳۰ دلو، در رشته توییت‌هایی گفته است که این خانواده‌ها به‌گونه فوری به سرپناه، مواد گرمایشی و لباس نیاز دارند.

این نهاد مربوط به سازمان ملل متحد گفته که برای ارایه کمک به خانواده‌های در معرض خطر به ۳۰۱ میلیون دالر در سه ماه نخست سال ۲۰۲۳ نیاز است.

این در حالی است که دو روز پیش در پی زمین‌لرزه‌ای در بدخشان بیش از ۷۰ خانه تخریب شد. این خانه‌ها در پی ریزش سنگین برف و باران به‌شدت آسیب‌پذیر شده بود.

۸صبح، کابل: دفتر هماهنگ‌کننده امور بشردوستانه سازمان ملل متحد (اوچا) اعلام کرده که براساس ارزیابی‌های انجام شده ۵۶ درصد خانواده‌ها در افغانستان در خانه‌های نیمه‌آسیب‌پذیر و ۱۸ درصد نیز در خانه‌های

طالبان در واکنش به اظهارات زرداری:

پاکستان به‌جای شکایت در نشست‌های بین‌المللی، مسایل را رو در رو با ما در میان بگذارد

۸صبح، کابل: وزارت خارجه طالبان در واکنش به اظهارات بلاول بوتو زرداری، وزیر خارجه پاکستان، به این کشور توصیه کرده که به‌جای شکایت در نشست‌های بین‌المللی، مسایل دوجانبه را رو در رو با این گروه در میان بگذارد.

وزارت امور خارجه طالبان روز یکشنبه، ۳۰ دلو، با نشر خبرنامه‌ای به اظهارات اخیر آقای زرداری واکنش نشان داده است. این وزارت ادعا کرده که امنیت افغانستان در حال حاضر بهتر از اکثر کشورهای جهان است.

وزارت خارجه طالبان افزوده است که طالبان اجازه استفاده از خاک افغانستان را علیه هیچ‌کسی نداده است.

این در حالی است که وزیر امور خارجه پاکستان روز گذشته در نشست امنیتی مونیخ گفته که مهم‌ترین مساله برای کشورش در جامعه جهانی، تهدید تروریستی احتمالی از افغانستان است که شامل تهدید سازمان‌هایی مانند تحریک طالبان

پاکستان، ارتش آزادی‌بخش بلوچ، داعش و القاعده می‌شود.

آلمان: طالبان عامل گرسنه‌گی، سرمازده‌گی و نرسیدن خدمات به مردم افغانستان هستند

۸صبح، کابل: سفارت آلمان برای افغانستان طالبان را عامل گرسنه‌گی، سرمازده‌گی و نرسیدن کمک‌ها به مردم این کشور دانسته است.

سفارت آلمان برای افغانستان شنبه‌شب، ۲۹ دلو، در رشته توییت‌هایی بار دیگر خواستار لغو ممنوعیت کاری برای زنان افغان در سازمان‌های غیردولتی شده است.

این سفارت نوشته است: «بگذارید واضح بگوییم، اگر کمکی به مردم افغانستان نمی‌رسد، اگر مردم از گرسنه‌گی، سرما و ناکافی بودن یا نبود خدمات رنج می‌برند، این مسوولیت تنها بر عهده مقام‌های فعلی است که کمک‌های ملی و بین‌المللی را مسدود می‌کنند.»

به باور سفارت آلمان برای افغانستان، وضعیت فاجعه‌بار کنونی در این کشور برخاسته از تصمیم رهبر طالبان در ۲۴ دسامبر سال ۲۰۲۲ است که زنان را از کار با سازمان‌های غیردولتی منع می‌کند.

این در حالی است که پافشاری طالبان بر ممنوعیت کار زنان در سازمان‌های غیردولتی با وجود خواست‌های مکرر جامعه جهانی، سبب توقف فعالیت اکثر نهادهای امدادگران بین‌المللی در افغانستان شده است.

طالبان در پنجشیر سه تن را به اتهام همکاری با جبهه مقاومت و داشتن اسلحه بازداشت کردند

۸صبح، پنجشیر: منابع محلی در ولایت پنجشیر می‌گویند که طالبان سه تن را به اتهام همکاری با جبهه مقاومت ملی و داشتن اسلحه از ولسوالی‌های دره و عنابه این ولایت بازداشت کرده‌اند.

منابع روز یکشنبه، ۳۰ دلو، به روزنامه ۸صبح می‌گویند که دو تن از بازداشت‌شده‌گان به نام‌های محمدصابر و زکریا باشنده‌گان قریه عبدالله‌خیل ولسوالی دره هستند.

منابع افزوده‌اند که طالبان این دو تن را از خانه‌های‌شان بازداشت کرده‌اند.

به گفته منابع، زکریا نظامی پیشین و صابر کشاورز است.

از جانبی، منابع در ولسوالی عنابه نیز می‌گویند که طالبان یک غیرنظامی را از مربوطات این ولسوالی بازداشت و به جایی نامعلوم منتقل کرده‌اند.

طالبان تاکنون در مورد این بازداشت‌ها چیزی نگفته‌اند.

گفتنی است که طالبان هشت روز پیش نیز پنج تن را از منطقه ۳۱۵ شهر کابل بازداشت کرده‌اند.

طالبان این افراد را در جریان بازرسی خانه‌به‌خانه بازداشت کرده‌اند و تا کنون از سرنوشت آن‌ها خبری نیست.

طالبان نیت و ظرفیت مبارزه با تروریسم را ندارند

فهم امین

پنجاه و نهمین نشست امنیتی مونیخ روز جمعه، ۲۸ دلو، در جنوب آلمان آغاز شد و روز یکشنبه، ۳۰ دلو، به پایان رسید. هر چند تأکید بیشتر این نشست روی جنگ اوکراین بود، اما درباره وضعیت افغانستان نیز صحبت‌هایی بین نماینده‌گان رسمی کشورها ردوبدل شد. در این نشست رییس‌ان جمهور ۵۰ کشور جهان و وزیران خارجه حدود ۹۰ کشور دعوت شده بودند.

خشونت طالبان نبیند، بلکه نمایندگی سیاسی آنان نیز برای‌شان داده شود.»

از سوی دیگر، وزیران خارجه زن در نشست امنیتی مونیخ نیز در بیانیه‌ای محدودیت‌های وضع شده از سوی طالبان بر زنان در افغانستان را محکوم کرده و خواستار بازگشت زنان به جامعه به‌ویژه به کار در موسسه‌های داخلی و خارجی مدرسان شده‌اند. وزیران خارجه آلبانیا، بلجیم، کانادا، آلمان، فرانسه، ایسلند، کوزوو، لیتوانی، منگولیا و اسلوانی که همه‌شان زن هستند، این بیانیه را در محل نشست امنیتی مونیخ منتشر کرده‌اند. در این بیانیه آمده است: «ما وزیران خارجه زن در نشست امنیتی مونیخ ۲۰۲۳، یک‌صدا تلاش طالبان برای حذف زنان از همه عرصه‌های

زنده‌گی عمومی را به شدت محکوم می‌کنیم.» در کنار این، بلاول بوتو زرداری، وزیر خارجه پاکستان، نیز در مورد آینده افغانستان ابراز نگرانی کرده و در مورد آموزش و تحصیل زنان سخن گفته است: «همه ما می‌خواهیم زنان تحصیل کرده را در افغانستان ببینیم و این که دولت موقت به تعهدات خود در قبال زنان در کشورشان عمل کند.»

بحث زنان از آن‌جا برای اعضای نشست مونیخ حایز اهمیت و بحث‌برانگیز بوده است که طالبان با تسلط افغانستان در اسد ۱۴۰۰ خورشیدی، زنان را به تدریج از حوزه عمومی حذف کرده‌اند. بسته شدن مکاتب متوسطه و لیسه دخترانه، مسدود شدن دانشگاه به روی دختران و تعلیق کار زنان در موسسه‌های غیردولتی از بارزترین محدودیت‌های طالبان بر زنان برشمرده می‌شوند. در کنار این، رفتن به حمام‌های عمومی، پارک‌های تفریحی، چگونه‌گی پوشیدن لباس و سفر بدون محرم از محدودیت‌های دیگر است.

نشست مونیخ

این همه در حالی است که نشست امنیتی مونیخ از دهه ۶۰ میلادی تا سال ۲۰۱۱ میلادی به‌گونه وقفه‌ای میان اعضای اتحادیه اروپا برگزار می‌شد. پس از سال ۲۰۱۱ میلادی اما شمار اعضای این نشست افزایش یافت و موضوع‌های بیشتری در اجندای این نشست افزوده شده است؛ اما هنوز هم در این نشست بیشتر روی مساله «امنیت بین‌المللی و صلح» تأکید می‌شود.

نشست مونیخ، یکی از نشست‌های مهم در عرصه سیاست جهانی است. آن‌چه این نشست را از سایر گردهمایی‌های سیاسی دیگر متمایز می‌سازد، حضور رهبران و نماینده‌گان کشورهای غربی است. براساس اظهارات منابع، در این نشست حدود ۴۰ رییس‌جمهور و ۹۰ وزیر خارجه از کشورهای مختلف جهان شرکت کرده بودند. نشست مونیخ همه‌ساله برای سه روز در هتل «بایریش هوف» شهر مونیخ آلمان توسط یک شرکت خصوصی میزبانی می‌شود. در این نشست تصمیمی گرفته نمی‌شود، اما اعضای شرکت‌کننده درباره موارد مهم در سطح جهان رأی‌زنی و تبادل نظر می‌کنند و واکنش نشان می‌دهند. رییس‌کنونی این نشست آقای کریستوف هویسگن است.

کشورهای جهان در حالی طالبان را به نتوانی در امر مبارزه با تروریسم متهم می‌کنند که کشورهای همسایه و غرب بارها از حضور شبکه‌های تروریستی در افغانستان زیر چتر گروه طالبان ابراز نگرانی کرده‌اند. یک طیاره بی‌سرنشین ایالات متحده آمریکا در ۱۰ اسد ۱۴۰۱ ایمن الظواهری، رهبر شبکه القاعده را در قلب کابل هدف قرار داد. هرچند طالبان تاکنون این موضوع را تأیید نکرده‌اند، اما ایالات متحده آمریکا توضیح داده است که این عملیات نظامی به رهبری جو بایدن، رییس‌جمهور این کشور، انجام شده است.

از سوی دیگر، مقام‌های رسمی دولت روسیه نیز بارها از حضور جنگ‌جویان گروه داعش در افغانستان ابراز نگرانی کرده‌اند. به باور دولت روسیه، در حال حاضر بیش از شش هزار و ۵۰۰ جنگ‌جوی داعش در مناطق مرزی افغانستان با تاجیکستان مستقر شده‌اند. سرپرست وزارت خارجه طالبان اما گفته است که مجالی برای فعالیت‌های گروه داعش در افغانستان وجود ندارد و هرگاه جنگ‌جویان این گروه سر بالا کنند، نابود می‌شوند.

با این‌همه، طالبان خواهان همکاری جامعه جهانی‌اند تا به ادعای این گروه، به‌گونه مشترک بتوانند تهدیداتی که از افغانستان متوجه کشورهای دیگر می‌شود را برطرف کنند. ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان، در صحبت با رسانه‌ها گفته است: «دنیا هم کشورها هم باید این ثبات را غنیمت بشمارند، با این همکار باشند، تا بتوانیم به‌گونه مشترک تهدیدات منطقه و فرمانطقه‌ای را حل کنیم و تنش‌ها را کاهش بدهیم.»

بحث زنان افغانستان در نشست مونیخ

زنده‌گی دشوار زنان زیر چتر طالبان مساله دیگری است که در نشست مونیخ مورد بحث قرار گرفته است. حسنا جلیل، معین پیشین وزارت داخله و فعال حقوق زن پیام‌های اشتراک‌کننده‌گان این نشست برای زنان افغانستان را مثبت می‌خواند. او در این نشست روی پنج نکته درباره زنان افغانستان زیر حاکمیت طالبان، تأکید کرده است. او می‌گوید: «روایتی که از وضعیت زنده‌گی یک زن افغانستان زیر چتر طالبان کشیده می‌شود، باید روایت قربانیان باشد که تعدادشان به میلیون‌ها نفر می‌رسد. داستان افرادی باشد که تجربه دست اول را با پالیسی و خشونت طالبان دارند و زنده‌گی‌شان به‌گونه مستقیم از حضور طالبان در افغانستان متأثر شده است، نه روایت خبرنگاران بیرونی که وارد افغانستان می‌شوند و یا شهروندان افغانستان که سرنوشت این زنان را تجربه نمی‌کنند.»

به گفته خانم جلیل، شهروندان افغانستان که در بیرون از کشور به سر می‌برند و جامعه جهانی، باید نظر به تقاضا و نیاز افرادی را زیر حمایت خود قرار دهند که به‌گونه مستقیم از سیاست‌های تارک طالبان متضرر شده‌اند. خانم جلیل روی هماهنگی و هم‌صدایی نهادهای مدرسان در افغانستان تأکید می‌ورزد و علاوه می‌کند: «زمانی که جامعه جهانی می‌خواهد با طالبان وارد تعامل شود، زنان افغانستان را تنها به دید قربانیان

کشورهای اروپایی درباره به رسمیت شناختن طالبان بسیار واضح و منفی بوده است.»

حسنا جلیل پیام اعضای این نشست به زنان افغانستان را مثبت و موثر توصیف می‌کند و می‌گوید زنانی که در افغانستان هستند و از پالیسی‌های نادرست طالبان به‌گونه مستقیم متأثر شده‌اند، باید در راس راه‌برد مبارزه‌های مدنی قرار داشته باشند. خانم جلیل درباره توجه اعضای این نشست به زنان افغانستان توضیح می‌دهد: «افغانستان زمانی امن حساب می‌شود که زنانش در امنیت باشند. یک بحث بسیار خوب بود. حمایت‌ها فوق‌العاده زیاد بود. بیشتر پنالیست‌ها روی زنان در افغانستان صحبت کردند.»

با این حال، محبوبه سراج، فعال حقوق زن که از طریق ویدیوکنفرانس در این نشست اشتراک کرده بود، تأکید کرد که افغانستان در حال فروپاشی قرار دارد و کشورهای جهان باید هر آن‌چه در برنامه دارند، روی دست بگیرند و برای نجات این کشور وارد اقدام شوند. او با انتقاد از سکوت جهان در برابر وضعیت افغانستان، گفت: «ما این‌جا می‌میریم. برای من مهم نیست که این دنیا چه می‌گوید و چگونه به آن می‌پردازد. هر چیزی که برای افغانستان دارید، همین حالا استفاده کنید و به ما برای خارج شدن از این وضعیت کمک کنید.»

بلاول بوتو زرداری، وزیر خارجه پاکستان، نیز نگرانی‌های کشورش از افغانستان زیر چتر طالبان را ابراز کرد و گفت که مهم‌ترین مساله برای اسلام‌آباد رفع تهدیدهای تروریستی احتمالی از خاک افغانستان است. به سخن او، این تهدیدها شامل سازمان‌هایی مانند تحریک طالبان پاکستان، ارتش آزادی‌خواه بلوچ، گروه داعش و شبکه القاعده می‌شود. وزیر خارجه پاکستان توضیح داده است: «گروه‌های تروریستی خارجی در افغانستان، پاکستان، چین و غرب را نگران ساخته است. حاکمان کنونی افغانستان توانایی کافی برای مبارزه با این گروه‌ها را ندارند و کار خاصی هم در این زمینه انجام نمی‌دهند.» او خواهان تشکیل حکومت همه‌شمول در افغانستان شد و از طالبان خواست تا به تعهدات خود در قبال جامعه جهانی عمل کنند.

همچنان حجا حبیب، وزیر خارجه بلجیم، یکی از سخنرانان میزگردی بود که در حاشیه این نشست درباره افغانستان برگزار شد. او گفت که طالبان آینده افغانستان به‌ویژه زنان و دختران این کشور را به خطر می‌اندازند. وزیر خارجه بلجیم در توییتی با اشاره به نشست امنیتی مونیخ نوشته است که کشورش به حمایت از مردم افغانستان متعهد است. او همچنین روی هماهنگی بیشتر جامعه جهانی و بازیگران منطقه‌ای تأکید کرده است.

مایکل کال، نماینده رییس‌کمیته امور خارجه مجلس نماینده‌گان ایالات متحده آمریکا، در این نشست گفت: «ما نمی‌توانیم با طالبان به خاطر نگرانی‌های امنیتی مستقیم کار کنیم، اما چین حالا آن‌جا است و مسوولیت‌هایی دارد. مثلاً آقای حقانی، وزیر داخله طالبان، یک تروریست به‌شدت تحت تعقیب است و با القاعده ارتباطات نزدیک دارد.»

نشست امنیتی مونیخ درباره امنیت بین‌المللی و صلح در جهان پس از سه روز رأی‌زنی و تبادل نظر، به پایان رسید. مقام‌های رسمی و بلندپایه ده‌ها کشور جهان در کنار جنگ اوکراین، نگرانی‌های خود را از وضعیت بحرانی در افغانستان نیز ابراز کردند. وضعیت سیاسی، تهدیدات امنیتی، عدم رعایت مولفه‌های حقوق بشر و حقوق زن از سوی طالبان و تشکیل حکومت همه‌شمول در افغانستان از موارد مهمی‌اند که در این نشست مورد بحث قرار گرفتند. بیشتر اشتراک‌کننده‌گان در جریان سخنرانی‌ها و نشست‌های رسانه‌ای تذکر دادند که طالبان «نیت واضح» برای مبارزه با تروریسم ندارند. آنان همچنان به این باورند که طالبان «ظرفیت مبارزه» با پدیده تروریسم را ندارند. از دید اشتراک‌کننده‌گان این نشست، طالبان خطری برای آینده افغانستان هستند. هرچند نماینده‌گان شماری از کشورهای جهان روی چگونه‌گی تعامل با طالبان صحبت کردند، اما تأکید داشتند که هیچ برنامه‌ای برای به رسمیت شناختن رژیم طالبان روی دست نیست. محبوبه سراج و حسنا جلیل به نمایندگی از افغانستان در این نشست اشتراک کرده بودند. خانم سراج خواهان توجه ویژه جهان به وضعیت افغانستان شد و تأکید کرد که جهان باید همین حالا دست به کار شود و از هر گزینه ممکن برای خروج افغانستان از وضعیت کنونی، استفاده کند. حسنا جلیل نیز روی وضعیت رقت‌بار زنان زیر چتر طالبان صحبت کرد و خواهان حمایت جهان از زنان افغانستان شد.

پنجاه و نهمین نشست امنیتی مونیخ روز جمعه، ۲۸ دلو، در جنوب آلمان آغاز شد و روز یکشنبه، ۳۰ دلو، به پایان رسید. هر چند تأکید بیشتر این نشست روی جنگ اوکراین بود، اما درباره وضعیت افغانستان نیز صحبت‌هایی بین نماینده‌گان رسمی کشورها ردوبدل شد. در این نشست رییس‌ان جمهور ۵۰ کشور جهان و وزیران خارجه حدود ۹۰ کشور دعوت شده بودند. محبوبه سراج، فعال مدنی و حقوق زن و حسنا جلیل، معین پیشین وزارت داخله و فعال حقوق زن، به نمایندگی از کنشگران افغانستان در این نشست شرکت کرده بودند. مقام‌های دولت روسیه، ایران و رهبران گروه طالبان در این نشست دعوت نشده بودند.

حسنا جلیل، معین پیشین وزارت داخله کشور و فعال حقوق زن که از راه دور در این نشست اشتراک کرده بود، در صحبت با روزنامه ۸صبح می‌گوید که نماینده‌گان بیشتر کشورها هنوز وضاحتی ندارند که چگونه با طالبان وارد تعامل شوند؛ زیرا به باور او، طالبان چهره‌های تروریستی سرشناس را در درون ساختار خود جای داده‌اند و این امر سبب شده که جهان در تعامل با این گروه تردید داشته باشد. خانم جلیل می‌افزاید: «همه نماینده‌گانی که در این نشست حضور داشتند، هم بالای نیت طالبان شک داشتند و هم روی ظرفیت طالبان شک داشتند که بتوانند با تروریسم در خاک افغانستان مبارزه کنند و کشورهای منطقه و فرمانطقه را اطمینان بدهند که گروه‌های تروریستی بار دیگر از خاک این کشور بر ضد آنان فعالیت نخواهند کرد.» این فعال حقوق زن علاوه می‌کند: «موقف آمریکا و

مبنای حقوقے ساخت کانال قوش تپه در عرف و حقوق بین الملل

آنچه در سال ۱۹۹۱ در اتحاد شوروی اتفاق افتاد، موضوع و مصداق بارزی از مساله جانشینی کشورها در حقوق بین الملل معاصر است. با فروپاشی این کشور پهناور، دولت‌های مختلفی در بخش‌های گوناگون آن اعلام استقلال کرده و بدین ترتیب کشورهای تاجیکستان، اوزبیکستان و ترکمنستان به‌عنوان همسایه‌گان شمالی افغانستان، جانشین اتحاد شوروی شدند.

۳- موضع کشورهای جانشین اتحاد شوروی در قبل رژیم حقوقی آمودریا

فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ میلادی، تغییرات بنیادینی را در مدیریت داخلی و خارجی منابع آب در کشورهای آسیای مرکزی ایجاد کرد. همچنین موجب خلای ناگهانی قدرت و ضعف سیستم‌های حمایتی دولتی شد. دشوارترین میراث اتحاد شوروی که حکومت‌های منطقه‌ای به واسطه استقلال خود با آن مواجه شدند، ارتباط تنگاتنگ و تعمدی بین سیستم‌های مدیریت آب منطقه‌ای بود؛ ارتباطی که به مرزهای جدید سیاسی اعتنا نداشت. در ۱۲ اکتبر ۱۹۹۱ وزیران آب پنج کشور قزاقستان، قرغیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و اوزبیکستان با امضای یک موافقت‌نامه همکاری، توافق کردند که به سهمیه‌بندی آب زمان شوروی پای‌بند باشند. این موافقت‌نامه به تاریخ ۱۸ فروری ۱۹۹۲ در آلماتا به امضا رسید. همکاری در زمینه مدیریت آب برای استفاده و حفاظت از منابع آبی، از اهداف اولیه موافقت‌نامه آلماتا بود. اولین ماده این موافقت‌نامه به استفاده برابر از منابع آبی و مسوولیت متقابل برای حفاظت و استفاده معقول براساس منابع آبی منطقه، اشاره دارد. افزون بر این، ماده سوم موافقت‌نامه تصریح کرده است که هر یک از طرفین موظف است از هرگونه اقدام در سرزمین خود که منافع طرف‌های دیگر را نادیده بگیرد و موجب وارد آمدن خسارت به آنان شود، جلوگیری کند. براساس ماده هفتم، ایجاد یک کمیسیون بین‌الدول پیش‌بینی شده که اعضای آن را رییس‌ان مسوول اداره آب کشورهای امضاکننده موافقت‌نامه تشکیل می‌دهند. جلسات کمیسیون به‌صورت ربع‌وار یا حسب نیاز در یکی از کشورهای طرف موافقت‌نامه برگزار می‌شود و ریاست آن را کشور میزبان برعهده دارد. وظایف کمیسیون براساس ماده هشتم موافقت‌نامه، تعیین پالیسی آب در منطقه، جست‌وجوی راه‌های مصرف معقول و مشترک منابع آب، تدوین برنامه‌های درآمدت، سهمیه‌بندی سالیانه آب میان طرف‌های موافقت‌نامه، تعیین تقسیم‌اوقات برای فعالیت مخازن آب و بازبینی حق‌آبه‌ها متناسب با ظرفیت آبی و نیازمندی‌های اقتصادی تعیین شده است.

هرچند کشورهای تازه به استقلال رسیده آسیای میانه، با امضای موافقت‌نامه آلماتا -۱۹۹۲ و پای‌بندی به سهمیه‌بندی آب زمان شوروی، از بروز تنش‌های آبی میان خود جلوگیری کرده، اما با بی‌توجهی به نیازها و نقش افغانستان در تامین آب آمودریا، عملاً رژیم حقوقی ناقصی را پایه‌گذاری کرده‌اند که بنا بر دلایلی، نقض «حقوق جانشینی کشورها بر معاهدات» و اصل «مشارکت و استفاده معقول و منصفانه» از منابع مشترک آبی، که در عرف و حقوق بین‌الملل یک اصل پذیرفته‌شده است، شمرده می‌شود. ماده یازدهم عهدنامه ۱۹۸۷ ویانا در زمینه جانشینی کشورها، مسوولیت دولت‌های جانشین را در قبال معاهدات، به‌خصوص معاهداتی که مرزهای بین‌المللی را مشخص می‌کنند، این‌گونه بیان کرده است: «جانشینی کشورها به دو مورد خدشه‌ای وارد نمی‌کند؛ یکی معاهدات مرزی و دیگری حقوق و تعهداتی که براساس معاهده‌ای ایجاد شده و مرتبط به نظام مرزی می‌باشد.» یعنی ممکن است در معاهداتی، همچون معاهدات مودت، موضوع آن‌ها تعیین سرحدات نباشد، اما در آن حقوق و تعهدات مرتبط به نظام مرزی مشخص شده باشد.

موضوع انتقال خودکار معاهدات مرزی از کشور پیشین به کشور جانشین، در رویه قضایی بین‌المللی نیز پذیرفته شده است، از جمله رای دیوان داوری مورخ ۳۱ جولای ۱۹۸۹ در مورد تجدید حدود مرز دریایی میان گینه بیسائو و سنگال، آرای دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه اختلاف مرزی میان بوركینا فاسو و مالی ۱۹۸۶ و چاد و لیبیا ۱۹۹۴. همچنین در ماده ۱۲ کنوانسیون فوق‌الذکر آمده است: «جانشینی کشورها تأثیری بر موارد ذیل ندارد: (۱) حقوق و تعهدات قراردادی مربوط به استفاده از هر سرزمینی که موضوع جانشینی است (مانند حق ارتفاق)؛ (۲) حقوق و تعهدات قراردادی مربوط به ایجاد محدودیت‌های استفاده از هر سرزمینی که موضوع جانشینی کشورها است و به نفع سرزمین کشور

نویسنده: پوهندوی نجیب آقا فهیم - بخش دوم و پایانی

تثبیت کرده‌اند، یکی موافقت‌نامه‌ای است که به تاریخ ۲۳ جوزای ۱۳۲۵ (۱۹۴۶) در مسکو منعقد شده و دومی قراردادی است که به تاریخ ۲۸ جدی ۱۳۳۶ (۱۹۵۸) توسط نمایندگان باصلاحیت دو کشور به امضا رسیده است. این اسناد حقوقی آمودریا را به‌عنوان خط سرحدی میان دو کشور تثبیت و رژیم حقوقی مشخصی برای استفاده از آن تعریف کرده‌اند. با درنظرداشت محتوا، هر دو سند توافقی جزو معاهدات مرزی شناخته شده است و براساس حکم ماده ۱۱ عهدنامه ۱۹۷۸ در مورد جانشینی کشورها بر معاهدات، جانشینی کشورها به آنان خدشه‌ای وارد نمی‌کند. در عمل اما کشورهای جانشین اتحاد شوروی با امضای موافقت‌نامه آلماتا که در غیاب افغانستان به امضا رسیده و رژیم سرحدی و حقوق آب افغانستان در آمودریا را نقض می‌کند، این موضوع صریحاً نقض حقوق بین‌الملل و به‌خصوص احکام عهدنامه حقوق جانشینی کشورها شمرده می‌شود.

۵- ضرورت بازنگری رژیم حقوقی آمودریا در پرتو اسناد بین‌المللی

در پاسخ به این سوال که کشورهای آن سوی آمودریا برای استفاده از آب و منابع آن از کدام اصول حقوقی و پرنسیپ‌های پذیرفته‌شده بین‌المللی پیروی می‌کنند، باید گفت که با توجه به بررسی اسناد اتحاد شوروی به دنبال استفاده بی‌رویه از آب آمودریا در زراعت و خشک شدن دریاچه آرال، تلاش کرد تا استفاده از منابع آب در آسیای میانه و سهمیه‌بندی آن میان جمهوری‌های آسیای میانه را تا حدودی نظام‌مند بسازد. اولین اقدام در راستای تحقق این هدف، تصویب یک‌رشته پروتکول و قطع‌نامه در دهه ۱۹۸۰ بود. این پروتکول‌ها و قطع‌نامه‌ها مبنای سهمیه‌بندی آب در میان جمهوری‌های آسیای میانه که در حوضه آبریز دریاچه آرال موقعیت داشتند، قرار گرفت. پس از آن شورای فنی و علمی وزارت منابع آب اتحاد شوروی محدوده سهمیه‌بندی آب آمودریا میان این جمهوری‌ها را در ۱۲ مارچ ۱۹۸۷ تثبیت کرد. چهار جمهوری آسیای میانه که در حوضه آبریز آمودریا قرار داشتند، موافقت‌نامه سهمیه‌بندی آب آمو را در ۱۰ سپتامبر ۱۹۸۷ تحت پروتکول ۵۶۶ مورد تصویب قرار دادند. همین پروتکول هنوز هم مبنای سهمیه آب میان جمهوری‌های متذکره را تشکیل می‌دهد. در پروتکول متذکره ۶۱.۵ میلیارد مترمکعب آب به‌عنوان جریان متوسط سالیانه آب در آمودریا، میان جمهوری‌های چهارگانه سهمیه‌بندی شده و ۲.۱ میلیارد مترمکعب آب برای افغانستان، آن هم نه به‌عنوان حق‌آبه، بلکه به‌عنوان ضایعات آب، در نظر گرفته شده بود. پس از فروپاشی اتحاد شوروی در ۱۲ اکتبر سال ۱۹۹۱ وزیران آب پنج کشور قزاقستان، قرغیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و اوزبیکستان با امضای یک موافقت‌نامه همکاری، توافق کردند که به سهمیه‌بندی آب زمان شوروی پای‌بند باشند. این موافقت‌نامه در ۱۸ فروری ۱۹۹۲ در آلماتا به امضا رسید. همکاری در زمینه مدیریت آب برای استفاده و حفاظت از منابع آبی از اهداف اولیه موافقت‌نامه آلماتا بود. مجموع این اسناد توافقی نظام حقوقی‌ای را پایه‌گذاری کرده که مبنای عملی استفاده از منابع آب آمودریا در جمهوری‌های هم‌جوار این رودخانه پرآب در آسیای میانه به‌خصوص جمهوری‌های تاجیکستان، اوزبیکستان و ترکمنستان را تشکیل می‌دهد. با این حال، این اسناد به دلایل ذیل، نمی‌توانند رژیم حقوقی سازگار با اصول حقوق بین‌الملل و سایر اسناد بین‌المللی پذیرفته‌شده در این زمینه باشند: - اتحاد شوروی خلاف حکم ماده ۱۶ قرارداد منعقد به تاریخ ۲۸ جدی ۱۳۳۶ مطابق ۱۸ جنوری ۱۹۵۸ که استفاده از آب آمودریا را مشروط به امضای موافقت‌نامه جداگانه کرده است، آب این پهله آبی را به‌صورت یک‌جانبه مورد استفاده قرار داده و طی مصوبات و پرتوکل‌های جداگانه آن را میان جمهوری‌های آسیای میانه سهمیه‌بندی کرده است که نقض صریح قرارداد متذکره و اصل «وفای به عهد» و «حسن نیت در اجرای تعهدات» به‌عنوان اصول کلی و پذیرفته‌شده حقوق و روابط بین‌المللی شمرده می‌شود.

ادامه در صفحه ۶

طرف‌های معاهده، حقوق و تکالیفی ایجاد می‌کنند که به معاهدات شخصی یا قراردادی معروف‌اند. این معاهدات به این منظور منعقد شده‌اند که مزیت آنی نصیب طرفین گردانند و اعمال آن‌ها منوط به تطابق دقیق مناسبات سیاسی و اقتصادی‌ای است که از پیش فرض شده‌اند. زمانی که این تطابق صورت نگیرد، تناسب در معاهده نیز برهم می‌خورد. به عبارت دیگر، معاهدات در قبال کشور یا کشورهای جانشین، لازم‌الاجرا باقی خواهد ماند. به موازات معاهدات شخصی، تعدادی از معاهدات وجود دارند که موجد حقوق نسبت به «عین» می‌باشند؛ یعنی وضعیت‌های عینی ایجاد می‌کنند، از جمله معاهدات سرزمینی و معاهدات متضمن منافع عمومی جامعه بین‌المللی. این‌گونه معاهدات به دو دسته معاهدات سرزمینی و سایر معاهدات عینی تقسیم می‌شوند که موضوع مورد بحث ما در این‌جا معاهدات سرزمینی‌اند. معاهدات سرزمینی، معاهداتی‌اند که نظام‌های سرزمینی را ترسیم می‌کنند. این‌گونه معاهدات شامل معاهدات مرزی، بی‌طرفی، انتقال یا واگذاری سرزمین، آبراه‌های بین‌المللی و امثال آن‌ها می‌باشند. معاهدات سرزمینی در واقع برخی حقوق و تعهدات عینی برای کشورها در قلمرو سرزمینی معین ایجاد می‌کنند. ویژه‌گی اساسی این‌گونه معاهدات، گسترده‌گی و عینی بودن آن‌ها است، به‌نحوی که نه‌تنها برای کشورهای متعاقد، بلکه برای کشور ثالث و کلیه کشورهای عضو جامعه بین‌المللی «تعهدات عام‌الشمول» به وجود می‌آورند.

دیگر این‌که تعهدات حاصل از این نوع معاهدات، جزو موضوع خود شده‌اند و بر این اساس، در جریان دگرگونی‌های سرزمینی، به یک حال باقی می‌مانند. در نتیجه، کشور جانشین دارای همان حقوق و تعهداتی می‌شود که کشور پیشین بوده است. این اصل در حقوق بین‌الملل تحت عنوان اصل ثبات حقوق و تعهدات سرزمینی بیان شده است. اصل «ثبات حقوق و تعهدات سرزمینی» پس از جنگ دوم جهانی که قاعده منع توسل به زور شکل گرفته و کشورگشایی و فتح سرزمینی با قهر و غلبه مشروعیت خود را از دست داد، توسط دو قاعده در حقوق بین‌الملل تثبیت شده است؛ یکی عدم تأثیر تغییر اوضاع و احوال بر معاهدات مرزی (جزو الف بند ۲ ماده ۶۲ کنوانسیون ۱۹۶۹ ویانا در مورد حقوق معاهدات) و دیگری قاعده‌ای که مبین ثبات مرزهای بین‌المللی در اشکال مختلف جانشینی کشورها است. براساس صراحت ماده ۱۱ عهدنامه ۱۹۷۸ «جانشینی کشورها به دو مورد خدشه‌ای وارد نمی‌کند؛ یکی معاهدات مرزی و دیگری حقوق و تعهداتی که براساس معاهده‌ای ایجاد شده و مرتبط به نظام مرزی می‌باشد.»

کشورهای جدیدی که به‌عنوان «کشورهای جانشین» در سال‌های پس از ۱۹۹۰ شکل گرفته‌اند، در مورد تثبیت مرزها و نظام‌های مرزی رویه‌ای نسبتاً یک‌سان و هماهنگ با حقوق جانشینی بر معاهدات اتخاذ کرده‌اند. از آن جمله می‌توان به موافقت‌نامه آلماتا میان جمهوری‌های شوروی سابق مورخ ۲۱ دسامبر ۱۹۹۱ اشاره کرد. در این سند، جمهوری‌های آسیای میانه، خود را جانشینان حقوق و تعهدات شوروی سابق دانسته‌اند.

با درنظرداشت آن چه گفته آمدیم، سندهای توافقی‌ای که خط سرحدی میان افغانستان و اتحاد شوروی را

خارجی یا به نفع گروهی از کشورها یا کلیه آن‌ها برقرار شده است (مانند مقررات مربوط به استفاده از آبراه‌های بین‌المللی).»
از آن‌جایی که موضوع قرارداد ۱۸ جنوری ۱۹۵۸، «رژیم سرحدات مملکتی بین افغانستان و اتحاد شوروی» است، کشورهای جانشین اتحاد شوروی که امضاکننده‌گان موافقت‌نامه آلماتا -۱۹۹۲ هستند، طبق مفاد کنوانسیون ۱۹۷۸ ویانا در مورد جانشینی کشورها بر معاهدات، که در بالا از آن‌ها تذکر به عمل آمد، ملزم به پیروی از آن هستند و نادیده گرفتن آن نقض آشکار حقوق بین‌المللی و رویه‌های قضایی بین‌المللی بوده و برای ناقضان مسوولیت بین‌المللی و برای افغانستان حق طرح شکایت به مراجع قضایی بین‌المللی را ایجاد می‌کند. علاوه‌ا کنوانسیون ۱۹۹۷ نیویارک در مورد حقوق استفاده‌های غیرکشتی‌رانی از رودخانه‌های بین‌المللی که از آن به‌عنوان قانون استفاده از آب‌های مشترک نام برده می‌شود، نیز در مواد پنجم، هفتم، نهم و دوازدهم خود اصولی همچون «مشارکت و استفاده معقول و منصفانه»، «مکلفیت عدم وارد ساختن زیان قابل ملاحظه به کشورهای هم‌جوار»، «مبادله منظم اطلاعات» و «اطلاع‌رسانی در مورد تأثیرات احتمالی جانی اقدامات برنامه‌ریزی‌شده» در ارتباط به استفاده از آب‌های مشترک و رودخانه‌های بین‌المللی، وضع کرده است. از آن‌جایی که اصول نام‌برده مبنای عرفی در حقوق بین‌الملل دارند، پیروی از آن‌ها برای کشورهای غیرعضو کنوانسیون نیز الزامی است. بنابراین، اقدام کشورهای آسیای میانه در مورد تعریف یک‌جانبه رژیم حقوقی رودخانه آمو که از یک سو مرز مشترک میان افغانستان و کشورهای تاجیکستان، اوزبیکستان و ترکمنستان را تشکیل داده و براساس قراردادهای دوجانبه با اتحاد شوروی وضعیت حقوقی رودخانه مرزی را پیدا کرده است و از سوی دیگر در یک حوضه آبریز مشترک با کشورهای آسیای میانه قرار دارد، در مغایرت صریح با حقوق بین‌الملل قرار داشته و برای افغانستان این حق ایجاد می‌شود تا با استناد به قواعد حقوق بین‌الملل و قراردادهای دوجانبه، برای بازنگری آن در مجامع بین‌المللی دادخواهی کند.

۴- وظایف و تعهدات کشورهای جانشین در معاهدات مرزی

آنچه در سال ۱۹۹۱ در اتحاد شوروی اتفاق افتاد، موضوع و مصداق بارزی از مساله جانشینی کشورها در حقوق بین‌الملل معاصر است. با فروپاشی این کشور پهناور، دولت‌های مختلفی در بخش‌های گوناگون آن اعلام استقلال کرده و بدین ترتیب کشورهای تاجیکستان، اوزبیکستان و ترکمنستان به‌عنوان همسایه‌گان شمالی افغانستان، جانشین اتحاد شوروی شدند. در حقوق بین‌الملل هنگامی که یک کشور طرف معاهده می‌شود، پیوند حقوقی میان آن معاهده و سرزمین آن کشور برقرار می‌شود. این رابطه حقوقی زمانی با مشکل مواجه می‌شود که کشور دیگری مسوول روابط بین‌المللی در کل یا بخشی از آن سرزمین می‌شود. همین موضوع در حقوق بین‌الملل زیر‌عنوان جانشینی کشورها بر معاهدات مورد توجه قرار گرفته است. دسته بزرگی از معاهدات، دارای ماهیت صرفاً قراردادی هستند، یعنی تنها برای

جوانان رضاکار در کابل مکتب رایگان تاسیس کردند

۸ صبح، کابل

وزیرخان و ۲۰ تن از جوانان دیگر به شمول بانوان رضاکار، یک مکتب رایگان را زیر عنوان «کودک امروز» در منطقه بت خاک، از مریوطات دوردست شهر کابل، ایجاد کرده اند. وزیر خان هدف این اقدام را «آموزش کودکان بازمانده از تعلیم» عنوان می کند.

رضاکاران جوان توضیح می دهند، آنان از سوی هیچ فرد یا نهادی حمایت مالی نمی شوند، بلکه به گونه رضاکار و افتخاری فعالیت می کنند.

در همین حال شماری از دانش آموزان مکتب «کودک امروز» با ابراز خرسندی از ایجاد این مکتب، خواستار بازگشایی مکتب دولتی به روی دختران بالاتر از صنف ششم هستند. ثریا، یکی از دانش آموزان این مکتب، در حالی که خنده بر لب دارد، در صحبت با روزنامه ۸ صبح می گوید: «من خیلی خوشحالم از این که دو ماه می شود شامل مکتب شده ام و درس می خوانم.»

عابد، دانش آموز دیگر این مکتب است که صورتش از سردی هوا ترکیده است. بالای سنگی نشسته و مصروف آموزش است. عابد می گوید: «ما با مشکلات زیادی مواجه هستیم، صنف، میز و چوکی نداریم، اما بازم می ایستیم و به خاطر این که مکتب در منطقه وجود ندارد، به روی زمین نهانک و برفی نشسته و درس می خوانیم. می خواهیم که مکتب برای ما ساخته شود.»

نجیب الله یکی دیگر از این دانش آموزان، خواستار بازگشایی مکتب و دانشگاهها به روی دختران است.

شماری از جوانان رضاکار در حالی مکتب رایگان تاسیس کرده اند که اخیراً صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) اعلام کرده که در حال حاضر دست کم ۴.۲ میلیون کودک در افغانستان از آموزش بازمانده اند. یونیسف در گزارشی در ۱۸ قوس سال روان خورشیدی آورده است که ۶۰ درصد از ۴.۲ میلیون کودک محروم از آموزش، دختر هستند. این سازمان گفته است که به ۳۰۰ هزار کودک در افغانستان در سال جاری کمک کرده و برای سال آینده، نیاز به بودجه ۱.۶۵ میلیارد دلاری دارد. به گفته این صندوق، افغانستان وسط یکی از بدترین بحران های بشری جهان گیر کرده که ناشی از دهه ها درگیری و بحران اقلیمی است.

گفتنی است که طالبان پس از تسلط دوباره بر کشور، دروازه های مکتب متوسطه و لیسه را به روی دختران بسته اند؛ اقدامی که واکنش های گسترده داخلی و خارجی را در پی داشته است. پیش از این جامعه بین المللی به کرات از طالبان خواسته است تا زنان و دختران را از حق کار و آموزش محروم نکنند و هر چه زودتر دروازه های مکتب متوسطه و لیسه را به روی دختران بگشایند؛ اما مقام های این گروه استدلال می کنند که شرایط برای برگشت دختران به مکتب فراهم نیست.

نمایش ریاکارانه طالبان در پل سوخته

یوسفی

رسانه های طالبان، عکس ها و ویدیوهایی از نمایش خیابانی طالبان در پل سوخته منتشر کرده اند. این رسانه ها از جمله از مراسم کتابخوانی دسته جمعی در کنار این پل با آبتاب گزارش داده اند. در ماه های پسین، شهرداری طالبان در کابل، دست به یک سلسله اقدامات برای خوش نما کردن چهره شهر کابل زده است. در ادامه این اقدامات، اخیراً نهاد یادشده، گروهی از معتمدان را که در زیر پل سوخته شب و روزشان را سپری می کردند، جمع آوری و پل سوخته را که طی سال های متمادی به مرکز تجمع معتمدان تبدیل شده بود، به کمک موسسات ترکی پاک سازی و رنگ آمیزی کرده است.

مانور تبلیغاتی طالبان در مورد نوسازی پل سوخته در حالی می توانست افکار عمومی را به سوی طالبان بکشاند و هدف آنان را در ارایه چهره ای خوشایند از رژیم طالبان برآورده کند که آن ها به این کارهای نمایشی بسنده نمی کردند، بلکه دست به مجموعه ای از اقدامات هماهنگ می زدند و رفتارهای شان در برابر شهروندان را اصلاح می کردند.

طالبان در حالی دست به نمایش کتابخوانی خیابانی می زنند که در حال حاضر ویران گترین سیاست فرهنگی را در پیش گرفته اند و برنامه هایی روی دست دارند که در نهایت امر، نتیجه ای جز تباهی فرهنگی و تشدید فقر سواد و دانش در کشور ندارد. طالبان با اعمال سیاست های سخت گیرانه فرهنگی، سانسور شدید بر روند چاپ و توزیع کتاب وضع کرده اند. آن ها اگر واقعا در پی ترویج فرهنگ کتابخوانی در افغانستان هستند، این نکته ساده را باید بدانند که عاملی که بیش از هر چیز دیگر این فرهنگ را صدمه می زند، اعمال محدودیت های جدی بر روند نشر و توزیع کتاب است. برگزاری مراسم کتابخوانی در جامعه ای که سانسور شدید و دست و پاگیر بر آن حاکم است، نه تنها به آزادی و ترقی و پیشرفت یک جامعه کمک نمی کند، بلکه ریشه های استبداد را نیز ستبرتر و قوی تر می سازد. خواندن کتابهایی که ارتجاع و نظام توتالیتر را تقویت می کند، نه تنها ارزشی ندارد، بلکه چون به تداوم رژیم نامشروع و ستم گری یاری می رساند، کار نادرست و آسیب رسان است.

طالبان با در پیش گرفتن رویکرد عقب گرایانه و تاریک اندیشانه در برابر آموزش و تحصیل دختران، نیمی از نفوس جامعه را از اساسی ترین حقوق شان محروم ساخته و ستمی عظیم بر آن ها روا داشته اند. با این حال، نمایش کتابخوانی برگزار می کنند و در آن، دختران طالب را می آورند تا حضور آن ها به جذابیت بصری نمایش منجرکننده شان بیفزاید. طالبان فضایی را ایجاد کرده اند که باعث شده از دانشگاه های کشور بوی مرگ و نیستی و افسرده گی به مشام برسد و انگیزه جوانان برای تحصیل از بین برود، اما از سوی دیگر با راه اندازی نمایش خیابانی در پل سوخته ادای دانش دوستی و فرهنگ پروری را در می آورند. کمتر نمایشی نفرت آورتر از این می توان سراغ کرد.

طالبان از یک سو معتمدان را از کنار سرکها جمع آوری می کنند و شعار می دهند که می خواهند جوانان را از آسیب های مختلف دور نگه دارند، اما از سوی دیگر، صدها و هزاران جوان این کشور را به بهانه های واهی به زندان افکنده و شکنجه می کنند و بقیه را از کشور فراری می دهند. اگر

طالبان به راستی طرفدار جوانان و جامعه سالم هستند، چرا فضا را برای جوانان تنگ می سازند و با تحمیل انواع محدودیت ها، آنان را ناگزیر می سازند از کشور فرار کنند و به انواع مصیبت ها در راه مهاجرت گرفتار شوند؟

جمع آوری شماری از معتمدان از زیر پل سوخته هیچ کمکی به ریشه کن شدن اعتیاد در کشور نمی کند. شیوه درست مبارزه با اعتیاد این است که عوامل روی آوردن جوانان به اعتیاد بررسی و راه کارهایی برای مقابله با آن، پیشنهاد شود. رژیم طالبان علاوه بر این که توانایی کارآفرینی برای جوانان را ندارد، با زن ستیزی و نقض گسترده حقوق بشر عملاً کشور را به انزوا می برد و بیکاری و فقر و گرسنگی را تشدید می کند. در چنین حالتی، راه اندازی نمایش مبارزه با اعتیاد و سالم سازی فضای جامعه هیچ کمکی برای ارایه چهره ای مطلوب از طالبان نمی کند. برخورد خشن با معتمدان، بدون توجه به عوامل اعتیاد، فقط می تواند صورت مسأله را پاک کند، اما اصل مشکل را پابرجا نگه می دارد.

وقتی به عمق ریاکاری طالبان در امر مبارزه با اعتیاد پی می بریم که به این مسأله توجه کنیم که از زمان قدرت گیری دوباره طالبان، کشت و قاچاق مواد مخدر در افغانستان افزایش یافته است. مقامات و فرماندهان طالبان عملاً بر روند تولید و قاچاق مواد مخدر نظارت می کنند و حتا از کشاورزان عشر جمع آوری می کنند. در پاره ای از مناطق جنوب افغانستان، بازارهای خرید و فروش مواد مخدر پررونق تر از هر زمان دیگری است. چطور می توان ادعای طالبان درباره مقابله با اعتیاد و مواد مخدر را باور کرد که آن ها خود تولید، قاچاق و فروش مواد مخدر را رسمیت بخشیده اند و از این ناحیه سودهای کلان را به جیب می زنند.

شعار مبارزه طالبان با پدیده اعتیاد و مواد مخدر یکی از خنده آورترین شعارهای این گروه است. اقتصاد این گروه از زمان پیدایش تاکنون، وابسته به مواد مخدر بوده و سالانه میلیاردها دالر از این طریق به اقتصاد طالبان تزریق می شود. آن ها با بزرگترین سازمان های مافیایی جهان که در قاچاق مواد مخدر دست دارند، همکاری می کنند. صدور فتوا از سوی ملا هبت الله در مورد ممنوعیت کشت و قاچاق مواد مخدر نیز چیزی جز تلاش برای بالا بردن قیمت مواد مخدر در بازارهای جهانی نبود. اگر طالبان به راستی با مواد مخدر مخالفت دارند، چرا هیچ تلاشی برای محو مواد مخدر در کشور به خرج نمی دهند؛ در حالی که مقامات طالبان پیوسته بر این نکته پای می فشارند که اعضای طالبان از اوامر مافوق بدون چون و چرا پیروی می کنند و اجرای آن را «واجب» می دانند. شاید معدود افرادی تحت تأثیر تبلیغات طالبان قرار گیرند و با مشاهده این نمایش های ریاکارانه، دست کم برای لحظه ای یادشان برود که با چه گروه خطرناک، ستم باره و فرهنگ ستیزی مواجه اند. با این حال، کارنامه سابق و لاحق طالبان آن چنان قطور است که به سختی می توان با راه اندازی این نمایش ها روایت دیگری از آن ارایه کرد. طالب به حدی جنایت و ستم در کارنامه اش به یادگار گذاشته که آب هفت دریا نیز قادر به پاک کردن آن نیست.

مقاومت‌هایی که طالبان را به زانو در خواهد آورد

مقاومت مردم علیه طالبان پستی و بلندی‌هایی دیده، کم‌وزیاد شده، اما هرگز متوقف نشده است. اشتباه نیست اگر بگوییم که هیچ گروهی چون طالبان با مقاومت گسترده و فراگیر مردم روبه‌رو نبوده است. انکار مقاومت‌هایی که امروز علیه طالب وجود دارد، در پشت تریبون‌های دیپلماتیک شاید ممکن باشد، اما هر کسی قدم به داخل افغانستان یا محافل واقعی و مجازی افغان‌ها بگذارد، متوجه می‌شود که مقاومت واقعی‌تر از امارت طالب است. خطا است اگر مقاومت را به جنگ مسلحانه تقلیل دهیم. جنگ مسلحانه اوج مقاومت است.

یونس نگاه

شرم‌آور صدراعظم آن وقت پاکستان، عمران خان، که تسخیر ارگ توسط طالبان را به شکست زنجیر برده‌گی ملت افغان تعبیر کرده بود، در رسانه‌های پاکستانی اکنون نشانه جهالت و نیز خباثت دستگاه استخبارات و دیپلماسی پاکستان بدل شده است و آن را به تکرار به رخ مقام‌های آن کشور می‌کنند. سوم) مقاومت فرهنگی: مردم افغانستان برای حفظ فرهنگ و ارزش‌های خود نیز علیه طالبان دست به مقاومت زده‌اند. رفتار بدوی این گروه با مسایل فرهنگی بخش بزرگی از ملت افغانستان را به مقاومت واداشته است. افغانستان دارای تنوع و غنای فرهنگی قابل توجه است. جغرافیایی که هدف و گذرگاه مهاجمان و نیز تلاقی‌گاه فرهنگ‌های گوناگون منطقه بوده است، از این سرزمین گنجینه‌ای کم‌نظیر فرهنگی ساخته است. طالبان که سواد و هوش درک این‌همه تنوع و اهمیت آن را ندارند، مثل عرصه سیاست و دین راه کوتاه رنگ‌زدایی را اختیار کرده و در سه دهه حضور سیاسی، دایم با ساکنان کشور درگیر جنگ فرهنگی بوده‌اند. سرکوب آوازخوانان، منع موسیقی، رقص، نقاشی، مجسمه‌سازی و نیز جشن‌ها و مراسم ملی و فرهنگی، آن گروه را با لایه‌ها و اقشار مختلف مردم مواجه کرده است. سیاست طالبان در مساله زبان و تلاش برای یک‌دست‌سازی زبانی ادارات، نهادها و رسانه‌ها، میلیون‌ها هم‌وطن ما را در صف مخالفان طالب قرار داده است. شدت واکنش مردم در برابر سیاست‌های فرهنگی طالبان را در رسانه‌های جمعی به‌خوبی می‌توان دید. رسانه‌های اجتماعی دایم میدان داغ رویارویی طالبان و غیرطالبان است و هزاران افغان غیرطالب علیه روایت‌های طالبانی استوار و دوام‌دار مقاومت می‌کنند.

چهارم: مقاومت جهانی: افغانستان در بیست سال فاصله بین دو حاکمیت طالبانی بسیار بیشتر از ظرفیت طالبان تغییر کرد. شهرها بزرگ شدند، نفوس آموزش‌دیده و آشنا با زندگی مدنی و ایجابات عصر بسیار افزایش یافت و تعداد آدم‌هایی که قادر به تماس با جهان‌اند و خواسته‌های خود را در تریبون‌ها و محافل خارجی بیان می‌توانند، بسیار بیشتر از جنگ‌جویان طالب شدند. امروز ده‌ها هزار هم‌وطن ما در سراسر جهان و با ملت‌های متفاوت در تماس‌اند و در سطوح گوناگون با مردم دولت‌های میزبان از آن‌چه در افغانستان می‌گذرد، سخن می‌گویند و توضیح می‌دهند که حاکمیت طالبانی چگونه چنده میلیون انسان را در این عصر، دسته‌جمعی گروگان گرفته و از حقوق اولیه‌ای چون سفر، پارک و حمام رفتن، درس و تحصیل محروم کرده‌اند، چه رسد به حق رای، آزادی بیان و تجمع. دسترسی وسیع به رسانه‌ها، فرصت داده است تا زشتی‌های حاکمیت طالبانی و رنج‌های محکومان میلیونی هر روزه و به‌طور وسیع در اختیار مردم جهان قرار گیرد. در نتیجه، افکار عامه در سراسر جهان از جمله پاکستان و ایران به سود طالبان نمی‌چرخد و تعداد افرادی که در سراسر جهان حامی مقاومت مردم افغانستان علیه طالبان‌اند، هر روز بیشتر می‌شود. نهادها و افراد مشهور مشغول لابی‌گری و آگاهی‌دهی علیه خطر ادامه حاکمیت طالبان‌اند. همدلی جهانی با مردم افغانستان و ترس و بدبینی نسبت به طالبان در سراسر دنیا، بخشی مهم از مقاومت علیه طالبان است.

پنجم: مقاومت نظامی: طالبان از روزی که به میدان سیاست پای نهاده، هیچ‌گاه بی‌مخالف نظامی نبوده‌اند. از این جهت، حتا در وطن بحران‌زده و پر از تفنگ و منازعه ما، طالبان نظیر ندارند. دلیل این امر احتمالاً در علت وجودی طالب است.

روستاهای دورافتاده به ارزش دولت، داشتن نظام و به تبع آن خطر بی‌نظامی و حاکمیت قرون وسطایی طالب آشنا شده بودند. با فروپاشی نظام و برگشت طالبان، این نیمه ملت تقریباً یک‌پارچه و سراسری تهدید و عقب‌گرد را حس کرده و در برابر آن واکنش نشان دادند. تلاش جمعی بخش بزرگی از هم‌وطنان ما برای ترک وطن و تصاویر دردناکی که از آن روز به بعد در مرزها، میدان‌های هوایی، مراکز توزیع پاسپورت، راه‌های قاچاق و کشورهای خارجی از وضعیت هم‌وطنان دیده‌ایم، نشانه‌های واکنش به حاکمیت طالبان بوده است. آنانی که کشور را ترک کرده‌اند، همه سیاستمداران، نظامی‌ها و اشخاصی نبوده‌اند که از ترس انتقام طالب و حفظ جان رفته باشند، بلکه آنان عناصر لشکر ملی مقاومت ما در برابر طالب‌سازی وطن‌اند. هزاران هم‌وطن ما داروندار خود را ترک گفته، به کمپ‌ها و کارخانه‌های کشورهای مجاور پناه برده‌اند تا مسیر غیرطالبانی را برای خود و خانواده‌هایشان انتخاب کنند. وطن‌دارانی که هنوز در کشور مانده‌اند، همه شاهد بوده‌ایم که چگونه قدم‌به‌قدم در برابر محدودیت‌های ضدیشری طالب در حد امکانات مقاومت کرده‌اند. همین حالا در سراسر وطن بسیاری آنانی که شیوه زندگی و پوشش غیرطالبانی را ترک نگفته‌اند و تا زمانی که با خطر جانی و مالی مواجه نشوند، از هم‌رنگ شدن با طالبان سر باز می‌زنند. این مقاومت بسیار مهم است و طالبان هر روزه با پیام اعتراض مردم در جاده، سلمانی، مکتب، دفتر، دکان و رسانه مواجه می‌شوند.

دوم) مقاومت زنان: تعداد زنانی که در یک‌ونیم سال گذشته با حضور فیزیکی و مقاومت روبه‌رو علیه طالبان از حقوق خود دفاع کرده و در برابر سیاست‌های ارتجاعی ایستاده‌اند، به مراتب بیشتر از انتحاری‌ها و تفنگ‌دارانی است که بلاول بوتو آن‌ها را تنها نیروی مخالف طالب عنوان کرده است. ده‌ها هزار زن و دختر مکتبی و دانشگاهی در صف این مقاومت ایستاده‌اند. کسانی با مشت، کسانی با صدا و کسانی با اشک خود از رفتن به مسیری که طالبان پیش‌روی آنان گذاشته‌اند، ابا می‌ورزند و مقاومت می‌کنند. از این دختران کسانی شکنجه و تبعید را نیز به جان خریده‌اند. تعدادی با برگزاری صنف‌های پنهانی به تعلیم ادامه می‌دهند و به نظام طالبانی نه می‌گویند. مهم‌تر از آن، حمایت از حضور اجتماعی و حق تعلیم و کار زنان در سراسر کشور، به‌طور بی‌سابقه استقبال شده است. مردان روستایی، متنفذان محلی و حتا ملاهای غیرطالب با اجتماعات، سخنرانی‌ها و اعتراضات فردی و جمعی مخالفت خود را با سیاست‌های ضد زن و ضد تعلیم طالبان بیان کرده‌اند. در واقع اکثریت نفوس کشور کنار زنان ایستاده‌اند و به طالبان هشدار می‌دهند که به بند کشیدن و محروم کردن زنان به این طرز وحشیانه‌ای که حتا حق حمام رفتن و درس خواندن نداشته باشند، تحمل کردنی نیست. همین مقاومت و اعتراض عمومی مردم است که جامعه جهانی و حامیان آشکار طالب از جمله حکومت پاکستان که بلاول بوتو وزیر خارجه‌اش است، ننگ رسمیت امارت طالبانی را به گردن نمی‌گیرند و هر بار سخنی از حمایت طالبان به زبان می‌رانند، دچار دردسر می‌شوند و گاه اظهار پشیمانی می‌کنند. در یک سال اخیر وزیر داخله پاکستان و چند مقام دیگر آن کشور در رسانه‌ها اذعان کرده‌اند که حمایت از طالبان خطا بوده است و صحبت‌های

نیرویی و مقاومتی وجود نداشته باشد، بلکه همه به شمول رهبران سیاسی پاکستان می‌دانند از روزی که طالبان خلق شده تا اکنون با ملت افغانستان دست‌به‌گریبان بوده و خون‌های بسیاری در این رویارویی ریخته شده، زندان‌های بسیار پر و خالی گردیده و شکنجه‌های وحشت‌ناکی جریان داشته است. طالبان که به خون‌خواری، تروریسم و ستم مشهورند، این شهرت را در پاکستان و با فضا به دست نیابوده‌اند، بلکه در افغانستان و هنگام رویارویی با مردم این سرزمین کسب کرده‌اند. مقاومت سراسری و بسیار فراگیر وجود دارد که هر روز جدی‌تر می‌شود. اکثریت ساکنان افغانستان طالبان را در سیاست‌های ارتجاعی بی‌پایان‌شان از جمله بستن مکتب، ترویج تندروی و دشمنی با آزادی‌های فردی و اجتماعی، تبعیض و کشتار مخالفان همراهی نمی‌کنند، بلکه علیه آن گروه مقاومت می‌کنند.

مقاومت مردم علیه طالبان پستی و بلندی‌هایی دیده، کم‌وزیاد شده، اما هرگز متوقف نشده است. اشتباه نیست اگر بگوییم که هیچ گروهی چون طالبان با مقاومت گسترده و فراگیر مردم روبه‌رو نبوده است. انکار مقاومت‌هایی که امروز علیه طالب وجود دارد، در پشت تریبون‌های دیپلماتیک شاید ممکن باشد، اما هر کسی قدم به داخل افغانستان یا محافل واقعی و مجازی افغان‌ها بگذارد، متوجه می‌شود که مقاومت واقعی‌تر از امارت طالب است. خطا است اگر مقاومت را به جنگ مسلحانه تقلیل دهیم. جنگ مسلحانه اوج مقاومت است. این‌جا به مقاومت‌های گوناگونی که علیه طالبان جریان دارد، اشاره می‌کنیم:

الف) مقاومت شهرنشینان: متأسفانه دولت در افغانستان هنوز پدیده شهری باقی مانده است. هرچند در بیست سال گذشته، مظاهر و ارزش‌های شهری با نفوذ دولت در بخش‌های وسیعی از روستاها نفوذ کرد و مفهوم دولت و در نتیجه انتظارات مردم از حکومت و خدمات عامه را تا حدودی متحول ساخت. در بخش‌های وسیع کشور سرک، رسانه، مکتب و خدمات حداقلی دولتی رسید. اما، با این حال شهرها و مناطق نزدیک به شهرها بیشتر از

این سخن بلاول زرداری که واقعیت امروز افغانستان طالبان و داعشیان‌اند، از جهتی درست است. او این سخن را در استیج بین‌الملل گفته است و آن‌جا طالبان و داعشیان، امروز میدان‌داران اصلی سیاست افغانستان شناخته می‌شوند. فصل‌های ترویج دموکراسی، تعلیم و دولت‌داری برای کشور ما در سیاست جهانی در ماه اگست ۲۰۲۱ بسته شد و از آن زمان تا امروز، کشورهای تأثیرگذار به‌خصوص پاکستان و ایالات متحده در جست‌وجوی راه‌هایی برای بدل کردن تروریستان سابق (طالبان) به دولت و تروریستان امروز (داعش) به اپوزیسیون بوده‌اند. از حمایت‌های تسلیحاتی، دیپلماتیک و تبلیغاتی تا مشورت، خشم و تهدید، ابزارهای گوناگون را به کار بسته‌اند تا طالبان را به شرایط رسمیت برابر کنند، اما تا این‌جا ناکام مانده‌اند. گروه طالبان نتوانسته نیروی رویایی شود که اردو و استخبارات پاکستان یا حامیان منطقه‌ای و جهانی دیگر آن می‌خواهند، چرا که طالبان خاستگاه‌های روستایی، فرقه‌ای، مذهبی و سنتی نیز دارند و تنها با رنگ استخباراتی نمی‌توانند بازی کنند. ترکیب این رنگ‌ها، از آن گروه سابق تروریستی و اکنون دولت سرپرست، بزکی ساخته است که نه خود و نه دوستان خارجی‌اش را راضی می‌تواند. از درون دچار تنش و تناقضات روزافزون و از بیرون زیر فشار خواسته‌های فراتر از ظرفیتش است.

در این میان، داعش سوت‌ه دوسره‌ای شده است که طالب و دوستان خارجی‌اش علیه هم‌دیگر به کار می‌برند. دوستان و حامیان خارجی که دوست دارند حاکمیت طالبانی را با تعدیلاتی به رسمیت بشناسند، داعش‌های خود را دارند و با نشان دادن خنجر خون‌آلودی که نامش را داعش گذاشته‌اند، به طالبان می‌گویند که رنگ‌های روستایی، مذهبی و قبیله‌ای خود را کمتر کرده و به وظایف استخباراتی و دیپلماتیک بیشتر ارج بگذارند تا شایسته «رسمیت» شوند. طالبان نیز از سوت‌ه داعش برای سرکوب مخالفان و ترساندن مردم از نیروی قسی‌تر از خود استفاده می‌کند و حتا از آن برای توجیه ناگزیری جهان برای رسمیت امارت بهره می‌برند. این‌طور نیست که در برابر طالبان غیر از داعش،

ادامه در صفحه ۶

صاحب امتیاز: سنجر سهیل
مدیرمسئول: محمد محقق
سرمدیر: حسیب بهش
مسئول افغانستان: شاحسین رسولی
تحلیل‌گران: یونس نگاه، ابومسلم خراسانی و علی سجاد مولایی
دبیر گزارش‌ها: فهیم امین

Sanjar.sohail@8am.media
Mohammad.moheq@8am.media
Hasib.baresh@8am.media

دبیر بخش ویدیو: نصیر کاوشگر
خبرنگار ارشد: امین کاوه
ویراستاران: محمدعلی نظری، مقیم مهران
صفحه آرای: رضا مرادی
پذیرش مقالات: Info@8am.media
پذیرش اعلان: Shaparsepahr@gmail.com
نشانی پستی: صندوق پستی ۰۳۸-۰۲۵، پسته‌خانه مرکزی، کابل، افغانستان
۸صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

Publisher: Sanjar Sohail, Sanjar.sohail@8am.media
Editor-in-Chief: Mohammad Moheq
Mohammad.moheq@8am.media
Facebook.com/8am.media
Youtube.com/Hashtesubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.media_official
www.8am.media

نزدیک به دو هفته پس از زمین لرزه‌های مرگبار در ترکیه و سوریه، سازمان مدیریت رویدادهای طبیعی ترکیه (آفاد) اعلام کرده که این زمین لرزه‌ها در قهرمان ماراش شش هزار و ۴۰ پس لرزه داشته است. خبرگزاری آناتولی ترکیه روز یکشنبه، ۱۹ فبروری، پس لرزه‌های زمین لرزه مرگبار این کشور را گزارش داده است. براساس اطلاعات نشر شده، از میان این پس لرزه‌ها یک پس لرزه ۶.۶ ریشتری، ۴۰ پس لرزه ۵ تا ۶ ریشتری و ۴۳۶ پس لرزه با قدرت ۴ تا ۵ ریشتری رخ داده است. رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه، گفته است که زمین لرزه‌های نزدیک به یک هفته پیش در این کشور در تاریخ بشریت بی‌پیشینه بوده است.

امریکا به زلزله‌زده‌گان ترکیه و سوریه ۱۰۰ میلیون دالر کمک می‌کند

وزارت خارجه امریکا اعلام کرده است که ۱۰۰ میلیون دالر کمک اضافی را برای زلزله‌زده‌گان ترکیه و سوریه ارایه می‌کند. وزارت امور خارجه امریکا روز یکشنبه، ۱۹ فبروری، گفته است که جو بایدن، رئیس جمهور این کشور، قصد دارد ۵۰ میلیون دالر در صندوق کمک اضطراری پناهنده‌گان و مهاجرت (ERMA) بسپارد و ۵۰ میلیون دالر کمک بشردوستانه را از طریق وزارت امور خارجه این کشور به اداره انکشاف بین‌المللی امریکا (USAID) ارایه کند. این وزارت خاطر نشان کرده است که این کمک‌های بشردوستانه جمعیت آسیب‌پذیر زلزله‌زده در ترکیه و سوریه را حمایت می‌کند. در خبرنامه وزارت خارجه امریکا تذکر یافته است که با این کار، مجموعه کمک‌های بشردوستانه ایالات متحده برای حمایت از زلزله‌زده‌گان به ۱۸۵ میلیون دالر می‌رسد. گفتنی است که دوائر زمین لرزه‌های اخیر در ترکیه و سوریه، بیش از ۴۶ هزار تن کشته شده‌اند.

حملات موشکی اسرائیل بر دمشق؛ ۵ غیرنظامی کشته و ۱۵ تن دیگر زخمی شدند

رسانه‌های بین‌المللی گزارش داده‌اند که در پی حملات موشکی اسرائیل به دمشق، پایتخت سوریه، ۵ غیرنظامی کشته و ۱۵ تن دیگر زخمی شده‌اند. رویترز گزارش داده که این حملات بامداد روز یکشنبه، ۲۰ فبروری، انجام شده است. برنیاد اطلاعات نشر شده، موشک‌های اسرائیلی به یک ساختمان مسکونی در ساحه کفر سوزا در مرکز دمشق برخورد کرده است. این حمله در نزدیکی یک مجتمع بزرگ و به شدت محافظت شده که نزدیک به تأسیسات ایران است صورت گرفته و افزون بر تلفات انسانی سبب وارد شدن خسارت به چند ساختمان مسکونی نیز شده است. خبرگزاری دولتی سوریه (سانا) نیز حملات موشکی اسرائیل بر دمشق را تأیید کرده است. تصاویر نشر شده حاکی از آن است که موشک‌ها به یک ساختمان ده‌طبقه‌ای برخورد کرده است. دیده‌بان حقوق بشر سوریه که در بریتانیا مستقر است، این حمله را مرگبارترین حمله اسرائیل بر پایتخت سوریه بیان کرده است. پیش از این نیز اسرائیل بر اهداف مربوط به ایران در سوریه حملاتی انجام داده است.

گوترش هزینه ۲۵۰ میلیون دالری صندوق کمک‌های اضطراری سازمان ملل را اعلام کرد

آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد، بزرگ‌ترین هزینه صندوق کمک‌های اضطراری این سازمان را به ارزش ۲۵۰ میلیون دالر اعلام کرده است. دبیر کل سازمان ملل متحد شنبه‌شب، ۱۹ فبروری، با نشر یک نوار دیداری در صفحه توئیترش مبلغ یاد شده را همگانی کرده است. گوترش گفته که وجوه اختصاص داده شده از آسیب‌پذیرترین افراد در برخی از فراموش‌شده‌ترین بحران‌ها در سراسر جهان حمایت می‌کند. دبیر کل سازمان ملل به‌عنوان نمونه از بحران قحطی در افریقا یاد کرده که دامن‌گیر مردم این کشور شده است. صندوق کمک‌های اضطراری سازمان ملل متحد از بخش‌های امدادی این سازمان است که مسوولیت اجرای کمک‌های آبی به آسیب‌دیده‌گان ناشی از بحران‌ها در سراسر جهان را بر دوش دارد.

نشست امنیتی مونیخ؛ بورل: حمایت نظامی غرب از اوکراین باید افزایش یابد

او با اعلام حمایت از پیشنهاد استونیا مبنی بر خرید مهمات از سوی اعضای اتحادیه اروپا برای کمک به اوکراین افزود: «من کاملاً از پیشنهاد نخست‌وزیر استونیا حمایت می‌کنم و ما روی آن کار می‌کنیم و حتماً اثربخش خواهد بود.» این در حالی است که پیش از این کایا کالاس، نخست‌وزیر استونیا، پیشنهاد کمک مبنی بر خرید مهمات برای اوکراین را در نشست امنیتی مونیخ مطرح کرده بود.

جوزپ بورل، مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در سومین روز نشست امنیتی مونیخ خواستار کمک‌های بیشتر غرب و تسهیل وصول آن‌ها به اوکراین شد. بورل روز یکشنبه، ۱۹ فبروری، در این نشست گفت: «اقدامات بسیار بیشتری، سریع‌تر باید انجام شود. هنوز کارهای زیادی مانده است. ما باید حمایت نظامی از اوکراین را افزایش دهیم و آن‌ها را سرعت ببخشیم.»

هشدار امریکا به چین: کمک به روسیه در تهاجم بر اوکراین عواقبی در روابط بیجینگ و واشنگتن دارد

آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه امریکا، به چین در مورد همکاری با روسیه در جنگ اوکراین هشدار داده است. الجزیره گزارش داده که وزیر امور خارجه امریکا صبح روز یکشنبه، ۱۹ فبروری، در مصاحبه با شبکه خبری ان‌بی‌سی گفته که واشنگتن به‌شدت نگران حمایت‌های چین از روسیه در جنگ اوکراین است. وزیر امور خارجه امریکا گفته است: «انواع مختلف از کمک‌های مرگبار وجود دارد که چین در فکر ارایه آن است، از جمله تسلیحات.»

در همین حال، یک مقام ارشد وزارت امور خارجه امریکا به شرط افشا نشدن نامش به خبرنگاران گفته که چین با ادعای این که می‌خواهد به صلح و ثبات کمک کند، تلاش دارد گام‌های نگران‌کننده‌ای در حمایت از روسیه در جنگ اوکراین بردارد. گفتنی است که چین و روسیه در ماه فبروری سال ۲۰۲۲ میلادی، پیش از آغاز تهاجم روسیه بر اوکراین، یک توافقنامه همکاری بدون محدودیت را امضا کردند.

روسیه: حمله اسرائیل بر سوریه عواقب خطرناک دارد

برنیاد اطلاعات نشر شده، موشک‌های اسرائیلی به یک ساختمان مسکونی در ساحه کفر سوزا، در مرکز دمشق، برخورد کرده است.

وزارت خارجه روسیه در واکنش به حمله اسرائیل بر دمشق، پایتخت سوریه و نواحی آن، این حمله را تقبیح کرده و نقض آشکار قوانین بین‌المللی خوانده است. ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه، روز یکشنبه، ۲۹ فبروری، گفته است: «ما قویاً از اسرائیل می‌خواهیم تا تحریک‌های مسلحانه علیه جمهوری عرب سوریه را متوقف کرده و از اقداماتی پرهیز کند که با عواقب خطرناک برای تمام منطقه همراه است.» گفتنی است که در پی حملات موشکی اسرائیل به دمشق، پنج غیرنظامی کشته و ۱۵ تن دیگر زخمی شده‌اند. این حمله بامداد یکشنبه، ۲۰ فبروری، انجام شده و

چین سرنگونی بالون تجسسی بیانگر اقتدار امریکا نیست

دیپلمات ارشد چین در واکنش به سرنگونی بالون تجسسی این کشور واکنش نشان داده و گفته است که این موضوع بیانگر اقتدار امریکا نیست.

براساس گزارش فاکس‌نیوز، دیپلمات ارشد چین روز شنبه، ۱۸ فبروری، در نشست امنیتی مونیخ، سرنگونی بالون تجسسی این کشور از سوی ایالات متحده را «غیر قابل تصور» و «هیستریک» خواند.

وانگ یی، دیپلمات ارشد چینی که در این نشست صحبت می‌کرد، گفته که تصمیم ایالات متحده برای سرنگونی بالون، اقدامی «پوچ» است که اصول بین‌المللی را نقض می‌کند. وانگ افزود: «در سراسر جهان بالون‌های کنترل هوا وجود دارد. می‌خواهید تمام آن‌ها را پایین بیاورید؟ این عمل قدرت امریکا را نه، بل که ناتوانی‌اش را نشان می‌دهد.»

وزارت دفاع امریکا به تاریخ ۴ فبروری، به دستور جو بایدن، رئیس‌جمهور این کشور، بالون نظارتی چین را در سواحل کارولینای جنوبی امریکا سرنگون کرد. بیجینگ پس از حمله مدعی شد که بالون سرنگون شده یک بالون هواشناسی غیرنظامی بود. در پی رویت این بالون تجسسی، آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه امریکا، سفرش به چین را لغو کرد. گفتنی است که مقام‌های امریکایی پس از بازیابی و تحلیل زباله‌های بالون سرنگون شده، آن را جاسوسی عنوان کردند.

